

مه لاکاله مه

نوسینی : شاکر فتاح

[گه بیتی]

(مه لاکاله مه) ، کوری [هېب الله] ، کوری
 [هېب الله] کوری مه لاکاله مه [لك] ،
 لیسالی ۱۸۸۶ داله لیمانی داله گه ته کی (ده رگه زین) له
 دایک بوه . [هېب الله] ، کوری له کوری
 [تالی دولابین] بوه له کور دستای بیرندا . بو کوری
 که له کی خوی رزگار بطابت له ده ست زور وستی
 فه زمان ره ولای ی شیران و چوه به گه له شکر ی بیرندا .
 له پاشی ش پتلی خویینین کاهوه . خوی و کوری که ی
 (سيف الله) که نه وساله له ته صافی پانزه سالی دابو
 به پاره یی کی زوره وه خویان ده ر باز کرده . [سيف الله]
 له [ما بلوغ] داسا ر دوتتوه . خوی خوه بو (حج)

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, which is mostly illegible due to fading.

Institut kurde de paris

① ↖

١٩٥٨/١/١١
له زین نامیه کی قوی را که له
والتویو به له : « جامن له موت جا لیه وه
هرکاتی میکروبی مسکی با یرم له مکه بو...

د که نه و ده ختمه محرم (٥٥) سال بو. له پاسې پېړۍ
گیرام پوچم کړی. له [بیروت و له وان و باغچه لاد
نه ده گانی سلطان پاک و به خد و سامره] آنا هورنه
ده و امم کرد. دو باره نه پوم وده شار. کاتمه و
لادنی ...

(مه لاکا که هم) گیانلی سورنگرانی هیرو. نه و نیم
گیانلی له بابینه ووه ده گرتجو. پی گو خانم له دهی که باولی
هیرونی سامانی نه و پور و پور و ده ربه ده ری و نا و اری
پری [حابی حسب الله ای ^{بابی} و هیو بو کړ و ده ته ووه.
پوید کا هر له منالی به ووه، کوی شت ما نیه ووه ری چو ته دل به ووه
هر ووه ها نا ز ووی خونیده کاري و خونیه ووه ده کړی
هر له رایلی و باولی ^{گیانلی} سر نیه ووه گرتوه. له راستی را
نیم نیمه مالیه، هر له سر دهی (مه لاک ^{شهره ملک}) ه ووه یا
یتما هر به خونیده واری و خانانانی و ره و وشت و ورونی
بلنده ووه ناویان ده کړدوه. [حابی سیف الله ای باولی
(مه لاکا که هم) ^{ده} و له مندیگی، مه لای، باز گانی،
است و ها که خواز و سر د ناویانلی بولیتوه. [مه ل
فاطم ای رایلیسی، ووه ^{ده} نا فره سیکلی خونیده واری زانا و
به بلند، خونیدی قیری مه دان کور و کلان ایمانی کړدوه.
ها (مه لاکا که هم)، نه و ره و وشت و خوو به بلندی

انای وه لک [مه لاکا که هممه] نه وه سینه وه ، که
له هر ره تی هر زه کاریا ، خوی له ژن و منال و دایک

و خویته بر او دوکانی بازگانی و باجان ^{دو} ~~دو~~ ^{دو} ~~دو~~

خانه وه ، هر بوئمه می خونینه که می خوی ته و او لکات و
نه و خونینه واری بهی خوی لکات به چه لکک بوزنگا

کوردنی کورد و کوردستان له دست هر چوار ده ده که
کوردانی و ^{کوردانی} و نه خوی و نه خونینه واری

لیره دا [مه لاکا که هممه] به نه بوئیانی خوی که شاری

(سلیمانی) دا ^{کوردانی} ، نه تی : « دو نیام لا بووه زینان

له وزینانه فرام کرد ، به لای فیه قیتی به وه بونا و کوردستانی ^{کوردانی}

کانتیلیسی که [مه لاکا که هممه] نه تی : « بیری که می

ناکم ... نه که می نادم ... که می نادات ...

لای زوتتری خلاق وایه ^{که می} هر که می ... هر وایان

دیوم ایی ، بیری به وه ^{که می} دانه می که ^{که می} که اولی دل رهق

بووه و خندان و کس و کاری خوی که نه وقت کرده : که می

که ها و لک فشانده ^{که می} نامه کانییا که له ناوه نه خوی و کوره

که و ره که یاه ^{که می} (مه لاکا که هممه) ها تون و خون ، نه و بیری نازگرت

و خویته ویتی و زنگرتنی ^{که می} تیا هت ^{که می} کرتی . (مه لاکا که هممه)

شاگرد هائی خونید لھا کانی [ملا کا کہ ہم] لہا ساجی
 خونید واری لہر دوو جو رہ خونید لھا کانی (کون) و
 (نوی) یا شریو . خونہ شہم خوی بہ لہر و شاگردیکہ
 ماندو و کہ کرد . نہ ک لہر نہ ، کہ زانیاری یا نجانہ
 سیکہ وہ ، بہ ر و دست و خودی خوانا سانه و نیشمان
 بہ ر و رانه و مردانه بہ وہ پای نہ هینان . خرمی خوار
 و جل و بیک و تہ ذورستی و خوی ابوار دن و سر و وت و
 بیک و بیک و باغ و خاوی و نویستی خوار دن و لہر
 یا ساجی است و دوست زانیاری نہ برد بہ ر و
 لہا و نیاندا ، کہ کانی لہر زانیان بو ، [ملا کا کہ ہم]
 کت و کالی لہر شاگرد هائی خوی نہ کردہ شاگردی لہر
 نہ کردن ، بہ لہر نہ و رہ بجای بو خوی و شاگرد هائی
 بہ کار نہ هینا . جیغای نویستی خویان لہر خست ،
 هستی خویان بہ خویان لی نہ نا ، لہر خویان بہ خویان
 نہ شوست ، یا کو خاوینی خویان بہ خویان سیک نہ هینا
 لہر رورہ بہ کیلیان بانگی نہ دا ، لہر رورہ بہ کیلیان
 پیش نویری بو لہر و شاگرد هائی نہ کرد . گویانی و سترم و
 رزم و نماہ بلیان لہر بو ک و رزم و باربی و نہ کردنیان
 لہر بو . خونید نہ وہی و وناری لہر بہ ساجی لہر بو .
 بہ کوری خونید لھا کانی [ملا کا کہ ہم] ، شاگردیان
 نہ کرد بہ سیاویلی پویشیری کور دیہ رورہ و وریا و دست و
 حالاک ، کہ لہر بہ خوی بہستی ، کہ سوری بہ بندہ پیشی
 بو لہر کہ سیک و بو لہر نور داریک دانہ نہ وینی . کہ

یا نینی بر له یالی و چاک و کام رانی نین پری

هاشم خونید نقایان نین ~~پری~~ نقای دووهی سوئی

لرانی [ملاکاکه هم] بون

تبولیته نه مین بلین ، که نه و له سنا و گرتن بهم نامانجه

سروز و بزده کار ، که لیک کویب و پیره لستی که هاته

به - ده م . که لیک نه ک و کاراری نه شیت . که لیک

زیانی نه که ویت . به لام نه و هر گیز و وردهی به نه درآ

کولی نه نه درآ . تا که هات زورتر خه یانی نه کرد . زورتر

که نهی نه درآ به (نور اوه کانی) و (خونید نقاکانی)

ره ووشی و ابو ، هر چه کماله له گوندیک رانه مایه وه

هاره واه بو ، رماره ی ~~نور اوه کانی~~ نه که بیسته نه نجایته

شاگرد . که فرمائی له و گونده در له او نه بو . نینجا روی نه کرده

گوندیکی تر که پیش بر اولوبی له ~~نور اوه کانی~~ نه جان ره وای

یا خود مرگه وت . ~~نور اوه کانی~~ نه که بیسته نه نجایته

[ملاکاکه هم] له به امیر ~~نور اوه کانی~~ نه که بیسته نه نجایته

کرد . ~~نور اوه کانی~~ نه که بیسته نه نجایته

به ونانه نه ریاند که به ره نجی شان ~~نور اوه کانی~~ نه که بیسته نه نجایته

به بیسته کرد . یا خود به و یارمقی بیستی که گوندی به کانی ~~نور اوه کانی~~ نه که بیسته نه نجایته

سال له به ره م کانی خویان نه یانندی . نه و نه بیسته نه نجایته

کالی واپارینی که وه ک خوی دم محن . وه ک خوی خوچت

که رو دلوز و نیتمان به روهرو خویاناس بن . نه بولیت نه و اینتر

خویان بو به و کرده وهی خونیده واری به کی ایسته قینه نه رخان

بلکن له ~~نور اوه کانی~~ بو که لکی کورده واری و ناوا کرده وهی لورد

« غایب کدم محروم کرد ... سرگه را بیان کردم ... نه نایب خوا ... »
در سال ۱۹۴۴ را بروی را که [مردا کا که هم] [مردا کا که هم]
زوی آن ندر ، چوه گوندریک تر و سر له نوی فوندریک
تری که برانده ده ...

فوندریک و کانی مه لا کا که همه

فوندریک

[مردا کا که همه] [مردا کا که همه] [مردا کا که همه]
نوم نو سر او کو و یقانی
دوه به کوردی ، فوندریک و یونسته
به نوی . فوندریک و یونسته
به نوی . فوندریک و یونسته

- (۱) - تفسیری قرآن ، به کوردی هر سبی خبره که
- (۲) - مزایع له سر ووتنی دامامی نوی) به تحقیقاتی
- (۳) - بیولتی (ابن الحجر) هوه ، ده هی تر له (مذهبی شافعی)
- (۴) - هر سقا کله ره ی که وره
- (۵) - نه کوی عربی
- (۶) - صرفی
- (۷) - وضع
- (۸) - استعاره له عالمی منظره
- (۹) - وایا غوجی
- (۱۰) - شمیه
- (۱۱) - گلنبوی برهان
- (۱۲) - گلنبوی آداب

- (11) - شرح عقائدی ملا محمد
- (12) - جمع الجوامع
- (13) - مختصر له علمی دریافت
- (14) - تلخیص تہذیب الکلام
- (15) - شرح الأفلاک
- (16) - یالہی حساب
- (17) - حقوقیای عمومی
- (18) - تاریخ عمومی
- (19) - قواعدی عمومی
- (20) - معلوماتی مہینہ
- (21) - لغو و رد و دولت
- (22) - علمی دین
- (23) - تہ ذوروستی (صحف)
- (24) - مبادئی کھنڈہ
- (25) - کیمیاء
- (26) - قانونی عقوبات
- (27) - اصولی محاکمات
- (28) - عائد
- (29) - اساسی
- (30) - تویہ
- (31) - ذراعی

insititut kurde de parisi

①
که خانه پستی زوریان که برتیبیله (پستی نوراو
لای کوره کافی (ملاهم لالی گوری)
پاریزادون . وهک خوی که تی بیجگه لوانه
نوراوانی تریته هان . به لام هتا بیستا
بو بیته ده نه که وتون .

insititut kurde de paris

گویند نقایه کی تاوانه

هم روه کوله وه پیشی گوتمان
 گووری تا بات کردنی [مه لاکا که همه] هر له نزدیک
 [باقوبه] وه نه که با به ناو کوردستانی عیراق و کوردستانی
 سراندا تا نه که رسته نزدیک شاری [مه قر] نه مانده
 ناوی هرند گویندین له و گویندنی که [مه لاکا که همه]
 گویند لگا تا قانگی خوی تیا کردونه ته وه ~~لیتا و لیستمانه~~ و منالانی کوردی
 قیری نکویندیه داری ره و ووتت و خوری بلند کردوه :-
 و کرکینه ، شوقی مصطفی ، مه لاکا هومر ، کویک ، مه سوهی ،
 همان ابراهیم خانجی ، داربهره ، قه ره داغ ، قزلبات ، چورچی
 راجی ، نه پسی ، غنچه ، مه لاکا منصور ، هیاره زان ،
 با قوبه ره «
 له یادنامه به کیا که له ناو نوسر وه کلان دوزیم وه و بیری
 بوله هوار لایره ، [مه لاکا که همه] ، له بابت گویند لگا -
 کیدوه که له ناو کهوزی (داووده) را ، له سالی (۱۹۴۰) دا کردویتی
 به وه ، بیدم جوړه له کت و بیرو با وه ری خوی ده بر لویه :-
 لا له (۱/۸/۱۹۴۰) ه وه تا (۱/۱۱/۱۹۴۴) یعنی (۴) سال و
 (۲) مانگ له (داووده) ده سر کاتی خواره وه م به (۴)
 قوتابی گوت ، که کوری ناغا و ماکین بون له هر پیا وایی یانه
 : [دوراجی ، چورچی ، غنچه ، قولا ، به لکانه ، قوری های]

زنانه ، قه گانلو ، كهوسه ره صوفی ، تاوایی لفتی تا
 به خودیایی درسم گه گوته وه . خذقم نه کرد . چونکی ههجه قومکی
 نه زان به ههجه نایی ، نه بو دین ، نه بو دنیا . غایه م نه دوه بو
 که نه مانه نه زانینی دینی و موفی به قدر تاقوت و تواناستی
 وه رگرن . نه و سا به روح شه یکی مفاخره ی نه زانی ی قوم کین
 بینه بناغه بوته وه ی طاقمیی گه وره بینه زانیا . تا به
 زانینه وه به صوفیت و نه اعت و کاسی زبانکی لیسریان
 روس که وی مناهی دین و ابو

نیجا [مه لا که ده] له بی پره وی ی کلونید لقا نه فلانو
 به که ی کلوی نه دوی . نه دین و ابو
 د مناهی دین و ابو :

- (1) - ههجه وه ختی نیکی غیری لیسریان نه دین .
- (2) - نه وه ، خواردن ، استراحت ، عبادت ، عبادت ،
 دوسیان ، دائما له لیر مراقبه به کی قنیایی .
- (3) - به شه کردنی مه و و روئیان به سئی به سئی وه له یه کی بی
 به که م بوخه و ، دودم بوکلونیدن . سئی به م بو
 عهه تی و عبادت و خواردن و وازی و یاری .
- (4) - غایه بیان نه لا روس که وتنی اینین بی ، که بتوان مفاخره ی
 نه زانی قوم بکرن و ههجه تر .
- (5) - مه و و سئی بیچی فرضه که به جماعت بکرن . که به توبه
 بانگ به دن . اما نه تی بکرن .

- » (۴) - حرّان .
- (۵) - خفرائیای عراق به کوردی .
- (۶) - = عمومی =
- (۷) - = مخصوص به عربی .
- (۸) - تأرخی = به کوردی .
- (۹) - تأرخی کورد به کوردی .
- (۱۰) - = اسلام = به تورکی .
- (۱۱) - = عربی = به عربی .
- (۱۲) - مبارک طبعه = به کوردی .
- (۱۳) - تأرخی طبعی = به عربی .
- (۱۴) - هندسه =
- (۱۵) - اشیاء =
- (۱۶) - اشیاء = به عربی .
- (۱۷) - علمی کیمیا = به کوردی .
- (۱۸) - علمی فزیاء = به عربی .
- (۱۹) - = صحه = به عربی .
- (۲۰) - قانونی حقوقی نبداری = به کوردی .
- (۲۱) - = اصول صحا کلمات = به عربی .
- (۲۲) - = معلوماتی مدنیه = به عربی .
- (۲۳) - علمی اخلاق = به عربی .
- (۲۴) - الفبای فدر نشی = به عربی .
- (۲۵) - الفبای مخصوصی نازدهی حرمان (هل کوردی) = به عربی .

insitut kurde de paris

کوچی دوانی

۷۲
#

(مه لاکا که همه) ، که و نه بقیه که شهری که تریله که سی و شکی
 سالی خدمت له به شکی که و روی خاکی کوردستانه ایشکی
 نانت و هونه رو خوانایی و شیخان په رویی بیا و کرده ده
 له به رنه خونی له گوندی [با قوبه ره] وه که له لادی [هوی
 و شیخان] رایه ، هینا یا ندوه (سلیمانی) . له روزی
 ۱۰/۵/۱۹۶۱ له سلیمانی ، له تا و نازاری نه خونی په
 گیانی پاکه به هارده سارد . به مردنه کدی کدی ، کیه
 له به رگی هموو کوردی شیخان په روی و دلوزه وه هات
 به تاییه تی له [گردا گرده کا خوه که هتا ته مین نه ویان
 له بیر تا هینه وه . نه ته وه بوی که دته مینه وه و ، له
 په ری پیتر دا به ری کرد بولی خوی خوی . له
 خواستی [مه لاکا که همه] خوی هم چی که ل و پیل و
 نرسرو و یکی له به چی مابو [بیجیله له نو کوردی به کانی
 هم صوی به ره و روی مزگم ولی [با قوبه ره]
 کرایه وه ، تا [گردا کانی نه ویی که لکیان
 لی مینه .

[مه لاکا که همه] ، هتا ما ، وه که راستی به رست و
 خوانایی و زانا و شیخان په روی بیک شیا ، دلو

زبان درستی به له بو . به سوهی ریانی و به نوساره
نایابه کافی و ، به خونیه زنگا نه فلا توفی به کافی ،
سری نه ته وه که عالی بلند کرده ده .

بیتا زور بهی نوساره کافی که برتین له خلی نوساره
هونه ته که خینهی ویره زرافت وهونه ری کوردی بیوه ،
له خانوی خوالی خوشی بو (مه لاج لال) ی کوریا یا نوساره
هوارام که که وروره مان پستان بدات ، که
نه و نوساره نه له لاج کار به ده ستانی کوردستانه
~~له که له نوساره کافی له لاج کار به ده ستانی کوردستانه~~

کراوی بیان .

خوشی له گیانی پالی (مه لاج لال) که واپس
به زنی و پرو و ووری بیوه
هیتت و چوبولای خوالی خوی .
هروه ها خوشی له نه ته وی کوردین که بیادی
وا که وری تیا هم لکه وتوه ، که سری بلند کرده ده

شرفی

Handwritten signature or initials in black ink.

1900. / 17

insitut kurde de paris

[مه لاکا که همه] له سالی ۱۸۸۴ داله سلجانی له

دایک بوم . له سالی ۱۹۶۱ داله سلجانی د امر دوه .

به لام به ریانی هوی ، سو سیتی له کوری خوینده واری دا

نایه وه بو ^{که لکی} کورده واری ، که له سالی ده وه ده هوی که سیتی

ده وه ده نه کرد چوینده ویتن ده وه بو ده وه ده هوی

(خوینده واری ی کون) و (خوینده واری ی پاو) ، خوینده

واری به سالی تایی و ده وورمت کرد ، که له ماوه ی چوار

پنجه سالی له ساگرده کانی له خوینده واری دا ده که بیسته

بار سالی ساگرده کانی خوینده کانی ناماره ی

به لکوبه ده وورترین ، هر ده ها ده که بیسته بار سالی

بی ساگرده هر ده بار سالی و مرگه و ته کان .

[مه لاکا که همه] ، (۴۴) نوری بو ساگرده کانی هوی

به سالی کوردی ناماره کرد بو (۵) زمانه ی کوردی

و هر ده هوی ده زانت و هونده و تره ده کیتی قیر

که کوردی به سالی ده مان په وای . هر ده ها

به ریانی وایه وه ناماره ی کوردی ، که بیته به خویران

به سالی و مردانه برین و مه رین بو هوی که سالی و

هوی گیر و گرفتیک دانه نه ویتن .

ده وه که هوی هر هوی به سالی له گوندیک دانه هوی

سنوری خرابات گردنیشی بو ووریا گردنه وهی کورده داری
 هر له [با قووه باوه نه کتا به نا و ~~کتابی~~ کتا ~~کتابی~~ کتا ~~کتابی~~ کتا
 و سیروان و که رکوک و سلیمانی و موکریاندا تا
 نه گه بیته (مقرن) و انا کهوزه کافی نه و نا و چانهی
 هر مو و نه گرتنه وه . نه م خراباتیشی بو نه وه بو که بیانوشی
 دوا روتر دوروست لجات له نیشمانه کی دا ؛ که نه و انیش
 وه که خوی ، و سامان خویان به خت بکن بو
 پزگار کردنی کوپد له ده ست هر جور ده رده کی ؛
 (زور داری) و (هر زاری) و (نه خویزه داری) و (ده رده
 داری) و کوردستانیشی ~~کوردان~~ بکن نه وه به کت و کال
 و پییه سازی و شارتانیشی ~~بلاسه~~ قینه وه ..
 شاگرده کافی خوی پانه هتیا به خویانین و مهر بنیزی و
 نیشمان پیره وری و صرف دوستی به ووی به پره بنی شانی
 خویان نانی خویان به رده کرد . به دهی خویان خوارن
 و هر مو و بابیشی ^{بوضوین} ریانیان ~~باماره~~ نه کرد . هر رده ها و ایسی
 پانه هتیا ن که هر چی به ک نه کن بو خوی بکن ، نه له
 بو نا و بانک و پایه و سامان ~~بهمه کافی خوی~~ بیگم لروه
 [مه لاکا که هم] که خفه بیستی ویره نی و انستی بو به چی له بیستی
 له که ل خورده خویزه نغایه کی تا قانه و نی ره وی به کی نا و ازهی
 وه ها که نه ویره پری ^{کوردانی} انستی پیره رده کردن و فیر کوردنی نه م روره

بجایه رضای بیخده لوه (سلف و بی) یکی کوردی بی
بو داهنیا این که نه منزه تا سان و پره و نه هم هو
نه خوننده وار لیک به زود و بیکی زود و فزی نه بی .

تزییدی (بی) سالی خست [مه لاکا که هم] پاره نجی
وضه بانی گرد بو روشن کردنده وی بیرو با و هری کورده داری
و تاپاسته کردنیان بو ریانیلی به زتر و باستر و خوشتر ،
به ره نظاری خوننده داری و زور داری و هم راری و
ده داری کردی ناویاندا . نه و بهم ریانی ده شوریک
به ترخ و گرنلی دام زرنی بو کورده داری ، که شایسته ی
نه وه به همو خوننده وار روشن بیری کورد لهری
بیوات . که چی لگه ل نه وه ل خدی ریانی قوی نه بو .
نه و کامرانی له و خبات و تیلو شانه نه خسته که
نه ته وه کی قوی بیسی نیات و دلی قوی قوی خوشی بجات .
نه و هزی له به خستن نه کرد نه ک بحرین .
جا قوسی له قوی که واسه بلند ریای . خوشی له خوشیات که
بیادی واسه بلند و گوره مان تیا به یاد بوه .
بیادی وه [مه لاکا که هم] شایسته ی نه وه به کار به
ده سته به ریزه کانی کوردستان نوسروه کانی له چای بیدن ،
نوسروه کانی ناوزه کاره کانی بر از نینه وه . به بکر بیکسی
بو بیدن له که پره کی ده که زمین له شماره کی قوی دا ، که له ریای

بودری :

مهلا کاکه صم بٲ

له نده وهی کورده وه ریتر و خوشت و لیتی بیستکی
نه که سه یه که تار یا به کرده وه و په دو شته بلنده کانی
سه رسانی به نه کرده وه .

پیشی نه می ووتاره کم ته وادیکم پر پیدل سوپاسی
فواکی هوش بوو [مهلا هلالی کوری مهلا کاکه صم] و
کورده کانی مهلا هلال ، کاک]

و خوشکی به ریتری (به هوش خالی)
نه کم که زور بهی نه م زاسی می یانم به لهوی نه دانده
چینک که وت .

د- وود بولگانی یاکی [مهلا کاکه صم] و ریتر و خوشت و لیتی
بو بولگانی کور و نه وه کانی .

مهلا کاکه صم

[خاوه نی پروتره ی خوینده داری کورده وه